

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 46 (1737) 1990 m. gruodžio mėn. 4 d.

XXXV METAI

Melbourne

BAŽNYČIŲ PADĖTIS

Religinių reikalų komiteto vicepirmininkas Maskvoje pakartotinai pabrėžė, kad su „perestroika“ pasikeitė ir kompartijos pažiūra į Bažnyčią. Į religiją dabar žiūrima kaip į pozityvią jėgą, todėl netrūkusi bus išleistas „sąžinės laisvės“ įstatymas, kuris bažnytinei bendruomenei suteiks juridinį statusą ir leis nevaržomai veikti.

Maskvos patriarchas Aleksiejus II-sis turi didelę įtaką, bet labiausiai susirūpinęs masiniu ortodoksų perėjimu į katalikų Bažnyčią. Vien tik Ukrainoje paskutiniiais mėnesiais 350 ortodoksų kunigų perėjo į katalikus (tenai vad. Unitus) ir tuo būdu ortodoksai prarado apie du trečdaliu tikinčiųjų.

Nors didžioji dalis inteligentijos ir jaunimo religijos nepripažįsta, arba yra indiferentai, tačiau visuose kraštuose reiškiasi religinis atgimimas ir auga pašaukimai į dvasinį luomą. Nustatyta, kad šiemet Lietuvoje į kunigų seminarijas įstojo 103 kandidatai (viso 250 seminaristų), Latvijoje 25 (viso 103), Gudijoje 40 (25 gudai, 10 ukrainiečių, 3 lenkai ir 2 lietuviai), o Ukrainoje atsirado net 350 naujų seminaristų.

Tolimesnė statistika rodo, kad visuose kraštuose vistiek dar yra didelis trūkumas kunigų. Lietuvoje 200 parapijų neturi kunigo. Latvijoje yra 150 parapijų, o kunigų tik 100. Gudijoje yra apie 2,5 mil. katalikų 215 atidarytų bažnyčių ir 62 kunigai. Ukrainoje dar blogiau - apie 5 mil. katalikų, o kunigų tik 500. Gi Užkarpatėje iš 300 bažnyčių atgaautos tik 49, o saujelė kunigų yra baigę tiktai pagrindžio seminarijas.

Iš pasitarimų su vyskupais

sūžinota pagrindiniai trūkumai ir prašymai. Visur reikia finansinės paramos atstatyti kunigų seminarijas, įsigyti religinę literatūrą ir vadovėlius, pastatyti spaustuves ir įsigyti techniškas priemones religijos dėstymui per televiziją. Taip pat trūksta tikybos mokytojų ir profesinės pagalbos bažnytinės organizacijos struktūrai

išsvystyti.

Ryšių palaikymui visuose kraštuose buvo paskirti igaliojiniai vyskupai, kurie perduos savo Bažnyčių prašymus Ad Hoc komitetui. Lietuvos vyskupato igaliojiniui paskirtas Vilkaviškio vyskupijos administratorius Vysk. Juozas Zemaitis.

Vysk. Paulius Baltakis

Marija Dangaus Karalienė

Viktorija pripažįsta Pabaltijo Nepriklausomybę

Tuesday, November 27, 1990

LIBERALS SUPPORT DIPLOMATIC RECOGNITION FOR BALTIC STATES

The Liberal Party's State Council, which was held last weekend, adopted a resolution to grant full diplomatic recognition to Lithuania, Latvia and Estonia.

The motion put to Liberal party delegates read: „That this State Council urges the Government to immediately accord full diplomatic recognition to the independent nations of Lithuania, Latvia and Estonia and presses the United Nations for similar recognition“.

The motion was moved by the Chairman of the Freedom Coalition and member for Templestowe Province, Bruce Skeggs, and seconded by the State Shadow Minister for Ethnic Affairs and Member for Bulleen, David Perrin.

Senator Jim Short spoke strongly in favor of the resolution, saying that it would send a signal to the world that Lithuania, Latvia and Estonia were independent and would repudiate their 1940 incorporation into the Soviet Union, which the Liberals believe to be illegal.

Mr. Perrin said that the motion, which was passed unanimously, showed that the Liberal Party backed Lithuania, Latvia and Estonia in their moves towards democracy.

„The West should be putting pressure on the United Nations to formally recognise Lithuania, Latvia and Estonia and help ensure that current steps towards democracy and a free market economy continue,“ Mr. Perrin said.

Kun. Ant. Valantinas

O Marija,
Dangaus
Karaliene!

O Marija, Dangaus Karaliene,
Būk globėja brangiosios Tėvynės!
Kaip nesykj esi ją apgynus,
Taip ją gink ir globok visados.

Te ji būna stipri, tarsi plienas!
Te ją gražina rytmečio žaros!
Te tautiečiai išlieka atsparūs,
Pasipuošę vainikais doros!

O Marija! Maldaujam: dar syki
Nusileisk Tu į Nemuno šalį
Ir tautiečiams pranešk savo valią,
Kad pamiltų jie Kristų karštai,

Nes laimingas tasai, kuris tiki,
Kuris eina su Kristum per žemę,
Kurio sieloj šviesu, neaptemę,
Kurį lydi dangaus angelai.

Politinio Kalinio
diena Maskvoje

Maskvoje, pirmą kartą buvo iškilmingai atžymėta Politinio Kalinio diena, kuri nuo dabar bus kasmet minima spalio trisdešimtąja. Ši data neatsitiktinai parinkta: spalio trisdešimtąja prieš šešioliką metų šimtai, o galbūt ir tūkstančiai politinių kalinių įvairiuose sovietų lageriuose buvo paskelbę bado streiką protestuodami prieš jų neteisėtą įkalinimą, prieš nežmoniškas kalinimo sąlygas. Maskvoje politiniams kaliniams prisiminti ir pagerbti dalyvavo apie penkis tūkstančius žmonių, tarp jų buvę politiniai, kiti piliečiai, jaunimas, intelektualai, keli deputatai, Maskvos mero pavaduotojas ir kiti. Tūkstančiai žmonių tyliai sostinės gatvėmis nuvygiavo į aikštę prie liūdnei pagarsėjusio Lubyankos kalėjimo. Čia buvo padėtas ir pašventintas paminklinis akmuo į Maskvą atvežtas iš Solovkų salų, Baltojoje jūroje, kur buvo įkurta viena pirmųjų sovietų koncentracijos stovyklų. Akmuo dabar pastatytas prie Lubyankos kalėjimo, simbolizuojančio žiauriają bolševikinę totalistinę sistemą. Per mitingą buvo sugiedotos kelios religinės giesmės, skambėjo gedulingos muzikos garsai, kaliniams atminti žmonės uždegė žvakutes. Buvę politiniai kaliniai papasakojo apie patirtas kančias, kiti kalbėtojai sakė, kad pastatytas akmuo liudys Sovietų sąjungos istorijos juodąsias dėmes, kurios nebeturi pasikartoti, lietuviam pažįstamas deputatas Sergejus Kovaliovas atkreipė dėmesį, kad Sovietų Sąjungoje dar yra politinių kalinių, kurių 17-ka kaip tik dabar vykdo protesto bado streiką. LRTV

Grįžta Lietuvos „Litas“

Spaudos agentūros šiandien praneša, kad Lietuvos vyriausybė pavedė finansų ministerijai pastatyti Lietuvos pinigų kalyklą ir pasirengti respublikos piniginio vieneto spausdinimui. Lietuvos monetos vadinsis „centais, o banknotai „litas“. Numatoma išleisti vieno, dviejų, penkių, dešimties, 25-kių ir šimto litų vertės banknotus. Ant metalinių pinigų turėtų būti atvaizduotas Vytiš, o ant popierinių - didžiųjų Lietuvos kunigaikščių atvaizdai. LRTV

Kardinolo Joseph Bernardin nuomonė apsilankius Lietuvoje

ĮVYKIAI

Keturias savaites trukęs, iškilmingomis pamaldomis, kurioms šv. Petro Bazilikoje vadovavo šv. Tėvas Jonas Paulius II, baigėsi Pasaulio vyskupų Sinodas. Bažnyčios hierachai išvažinėjo į savo arivyskupijas ir vyskupijas, bet jų palikti pėdsakai, žodžiai dar ilgai bus svarstomi visos Katalikų Bažnyčios ir tikinčiųjų, kad svarbiausieji šio reikšmingo susitikimo nutarimai įgautų konkretų atspindį mūsų visų gyvenime, ypač kunigų parengimo darbe, kunigų seminarijų veikloje ir organizacijoje. Džiugu, kad vienas iš užsienio šalių Bažnyčios hierarchų ne taip seniai lankęsis rugsėjo pradžioje Lietuvoje, Čikagos arkivyskupas, kardinolas Džozefas Liudvikas Bernardin/ Joseph Louis Bernardin/, prieš išvažiuodamas į Jungtines Amerikos Valstybes, gana plačiai atsakė į mūsų korespondento pateiktus klausimus, su kuriais kviečiame klausytojus susipažinti:

- Sakykite, Gerbiamas Kardinole, kokį Jūs susidarėte įspūdį apie Lietuvos Bažnyčios padėtį ir pačius lietuvius savo viešnagės metu?

Lietuvos vyskupų konferencijos kvietimu šių metų rugsėjo pradžioje turėjau progos aplankyti jūsų kraštą. Su manimi kartu važiuavo taip pat lietuvių kilmės kunigų, o ir šiaip grupelė kitų žmonių. Mes turėjome nuostabią šešių septynių dienų kelionę po Lietuvą. Aplankėme penkis ar šešias vyskupijas, daugelį miestų ir bažnytkaimių. Kur tik apsilankėme, radome nuosirdžių žmonių, nepaprastai ištikimų tikėjimui, pasišventusių Bažnyčiai. Čia žmonės, kaip pajutome, susirūpinę politine padėtimi, ypatingai išgyvena dėl santykių su sovietine vyriausybe, nes Lietuva prieš kelis mėnesius paskelbė Nepriklausomybės atkūrimo deklaraciją. Bažnyčios žodžiais tariant, dabar jaučiame laisvę, apie kurią nebuvo galima kalbėti prieš 40 ar 50 metų. Mes galėjome aukoti Mišias su vyskupais ir galėjome susitikti su žmonėmis. Viena labiausiai jaudinančių akimirkių vieną sekmadienį aukotos šv. Mišios Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčioje, kuri prieš kiek metų buvo ginčų objektas, nes Lietuvos tikintieji reikalavo jiems sugrąžinti šią bažnyčią. Kiek žinau, ji buvo paversta koncertų sale ar panašios paskirties pastatu. Būdamas Amerikoje, aš keliskart rašiau prezidentui Gorbaciovui, kad ši bažnyčia būtų grąžinta tikintiesiems. Apie tai esu parašęs net kelis straipsnius įspaudą. Todėl man buvo ypač malonu šioje bažnyčioje atnašauti Mišias kartu su Telsių vyskupu Antanu Vaičiu. Šiose pamaldose dalyvavo tūkstančiai žmonių, o kadangi jie

visi nesutilpo viduje, meldėsi šventoriuje, o Pabaigoje buvo sugiedotas Lietuvos ir Amerikos himnas. Tikrai buvo jaudinanti akimirka!

Mane ypač sukrėtė kančia, kurią žmonės jautė per penkis dešimtmečius. Iš tikrųjų ne taip lengva būti kataliku, o tuo labiau kunigui, vyskupui ir net eiliniu tikinčiuoju. Tačiau šie nuostabūs žmonės išlaikė tikėjimą ir dabar jie su viltimi žvelgia į ateitį. Tačiau ir dabar yra nemažai sunkumų. Pavyzdžiui, visos seminarijos buvo uždarytos, išskyrus vienintelę Kaune, kurioje vienu metu tegalėjo mokyti tik 25 klierikai. Dabar gi nėra jokių apribojimų. Nun Kaune, kiek pamenu, šiemet mokosi apie 200 klierikų, o naujai atidarytoje Telsių seminarijoje studijuoja 54 seminaristai. Tik visa bėda, kad iki šios dienos jie neturi reikalingų filosofijos teologijos ir kitų vadovėlių. Negali tinkamai pasiruošti studijoms, kunigo darbui, dvasiniam, pastoraciniam darbui, kurio reikalauja seminarija. Žinoma, susidaro visokių sunkumų, bet manau, kad tai bus pagaliau išspręsta. Be to, jei Bažnyčia ir būtų grąžinta nuosavybė, didžiama pastatų negalėtų būti panaudoti, nes norint tuos statinius paversti tinkamais religiniams reikalams, nedelsiant reikia remontuoti, atstatyti, sutvarkyti. Tokie, kokie jie dabar yra, reikalauja nepaprastai didelio entuziazmo, jėgų, darbo. Viena, kas mane nustebino, kad ligi šiol Bažnyčia negali pasinaudoti jokiais visuomeniniais paramos šaltiniais, gal tik Kaune aktyviai veikiančioji nauja organizacija „Caritas“, kur atsiranda tikrai veiklių rėmėjų, entuziastų. Būtų itin pravažtu suaktyvinti šiuos visuomeninės paramos židinius, ypač būtina medicininė pagalba Lietuvai. Kitų, ypač Vakarų šalių, „Caritas“ organizacijos siunčia vaistus, kad jais galėtų pasinaudoti stokojantys lietuviai. Nepaprastai reikalingi Lietuvoje katekistai. Mat šiuolaikinė Lietuvos Bažnyčia dar nepajėgia mokyti savo jaunosios kartos valstybinėse mokyklose todėl, kad neturi pakankamai katechetų, todėl turi juos rengti ir šitaip išnaudoti atsiradusias galimybes.

Taip pat reikėtų geriau išnaudoti televiziją. Reikėtų jau parengti specialias programas. Be to, dar yra daugelį kitų, galimybių, nes dar Bažnyčia ne visiškai laisvai gali veikti. Daugelio priemonių jai trūksta. Manau, kad tikintieji suras jėgų ir šaltinių, kad galėtų savo reikmes patenkinti. Šitie dalykai kaip tik mane domino Lietuvoje. Pirmosiomis savo viešnagės dienomis kaip tik kreipiausi į vyskupų konferenciją su klausimu

ko trūksta Lietuvos Bažnyčiai, ką turi pati Lietuva, kad galėtume šią pagalbą organizuoti Jungtinėse Amerikos Valstijose ir kituose kraštuose. Europose vyskupų konferencija kaip tik sudaro šios pagalbos planus. Kaip jau minėjau, mane labiausiai stebino tikinčiųjų ryžtas nugalėti visas kliūtis ir sunkumus, kurį jie parodė per 50 metų. Visa tai, žinoma, pasiseks padaryti tikiai ateityje.

Aš aplankiau tik ką naujai įsikūrusią vieną Vilniaus parapiją, kurią pradeda statyti šv. Jurgio bažnyčią (Palaimintojo Jurgio Matulaičio). Mes rengiamės šiai bažnyčiai pasiūsti iš Čikagos lietuvių parapijos altorių, baldus ir daugelį kitų reikalingų dalykų. Mat dėl demografinių pakeitimų ši bažnyčia, taip buvusi pavadinta šv. Jurgio, Čikagoje neseniai uždaryta. Esu pažadėjęs šiai bažnyčiai padėti, nes nustebino šios naujos lietuvių Vilniaus parapijos klebono entuziazmas, kuris taip energingai imasi šio darbo kartu su tūkstančiais jam padedančių žmonių.

-Kaip Jums atrodo dabar Lietuva ir jos reikalai iš Romos, kai čia vyksta pasaulio vyskupų pokalbiai Sinode?

Sinodo dienomis Romoje esu ne sykį kalbėjęs su Telsių vyskupu Antanu Vaičiu, kuris šiame Sinode yra Lietuvos vyskupų konferencijos atstovas. Šio Sinodo metu išgirdau iš kitų vyskupų kalbų apie panašią padėtį kaip ir Lietuvoje, iš Ukrainos, Čekoslovakijos vyskupų lūpų apie reikalus, kuriuos Sinode yra minėjęs ir vyskupas Vaičius. Padėtis yra ta pati: ir šiuo metu tuose kraštuose Bažnyčia nepajėgia laisvai veikti, bet į ateitį žvelgia su didele viltimi. Sparčiau visa stumti į priekį kliudo lėšų stoka, bet padėtis tuose kraštuose pasitaisys. Šitai pats savo akimis mačiau Lietuvoje. Manau, Vakarų Bažnyčia joms pagelbės. Tikiu, jog tas spragas padės užpildyti. Vyskupas Vaičius, savo kalboje šnekėdamas apie Lietuvą, paminėjo susidariusią padėtį, pasakė, jog aš, apsilankęs Lietuvoje, pasirodžiau kaip baltasis balandis, atskridęs parengti kelią Šventajam Tėvui į Lietuvą ateinančiais ar kitais metais. Kartais nelengva yra toji tikrovė, kurią išvydau pats, - o tai paliudijo ne tik vyskupas Vaičius, bet ir kiti vyskupai, daugybė kunigų turi važinėti iš vienos į kitą parapiją ir turi kelias aptarnauti. Taigi, nors ir visiškai būtų užpildytos seminarijos, prabėgs nemaža laiko, kolie jos pajėgs išleisti pakankamai naujų kunigų kurie galėtų aptarnauti šias neturinčias ganytojų bažnyčias. Pamenu, kad Lietuva 1949-1950 metų šeši ar septyni šimtai kunigų, o dabar daugmaž šeši šimtai. Ir didžiama jų senyvo amžiaus. Buvau nustebintas vieno seno kunigo, kuris sakė, kad išbuvęs 10 metų Sibiro kalėjimuose ir neseniai sugrįžo, taip pat ir vyskupais, kurie daugelį metų išbuvo namų arešte, o kalbėti kiek žmonių kentėjo!?

Popiežius Jonas Paulius II-sis priėmė arkivyskupo Pauliaus Marcinkaus pakartotinai išreikštą prašymą jį atleisti iš Vatikano Miesto valstybės popiežiškosios komisijos pirmininko pareigų. Sventasis Tėvas pasakyė arkivyskupą Marcinkų tos pačios komisijos patarėju.

Svento Kazimiero lietuvių parapijos Sao Paulo, Brazilijoje, klebonas kunigas Pranas Gavėnas, po ilgų pastangų Romoje gavo sovietinę vizą keliavimui į Lietuvą. Iš Romos išskris drauge su šiuo Sinodo grįžtančiu Telsių vyskupu Antanu Vaičiu.

Sovietų Sąjungos vyriausybė pažadėjo taikos metu nebedislokuoti Baltijos jūros rajone branduolinių ginklų turinčių laivų ir lėktuvų. Apie tai pranešė sovietų užsienio reikalų ministro pavaduotojas Kvitsinski per susitikimą su Baltijos jūros baseinų kraštų ambasadoriais Maskvoje. Susitikime dalyvavo Danijos, Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Lenkijos ir Vokietijos diplomatiniai atstovai. Jiem buvo pasakyta, kad sovietų atsisakymas dislokuoti Baltijos jūros rajone karo laivus ir lėktuvus su branduoliniais ginklais sudaro palankias sąlygas nebranduolinės zonos įkūrimui Pabaltyje. Maskva pasiūlė tuo klausimu pradėti derybas su branduolinių ginklų turinčiomis šalimis ir su Baltijos jūros baseino kraštais.

Paklausta ką galvojanti apie Nobelio Taikos premijos paskyrimą Gorbaciovui, Prunskienė pasakė, kad premijos suteikimas įpareigoja Gorbaciovą būti nuosekliu, paremti Lietuvos siekimus. Priešingu atveju, pasakė Prunskienė, teks pripažinti, kad premija jam buvo per anksti paskirta ir jis jos nenuspėdė.

Vilniaus Pedagoginio instituto dainos, šokių ir muzikos ansamblis „Sviesa“ šiomis dienomis pradėjo gastroles Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Pirmąjį koncertą „Sviesos“ ansamblis atliko Vašingtone spalio penktą dieną. Vėliau ansamblis vyks į Čikagą ir į kitus miestus. „Sviesos ansamblis įsikūrė Lietuvoje 1954-ais metais. Daugiau negu tris dešimtmečius - priešpados ir tautinės kultūros žlugdymo laikais - ansamblis lietuviška daina ir šokiais skatino savo tautiečius išlikti lietuviams, apsaugoti ir ugdyti lietuviškosios kultūros vertybes. „Sviesos“ ansamblių sudaro daugiau negu šimta narių, kurie beveik visi yra studentai, besirengiantys tapti mokytojais. Amerikon atvyksta apie 50 ansamblio narių. „Sviesa“ praityje koncertavo įvairiuose Vakarų pasaulio kraštuose.

Naujasis apaštalinis nuncijus Cekijos ir Slovakijos federatyvinėje respublikoje arkivyskupas Coppa, Prahoje įteikė prezidentui Havel'ui savo skiriamuosius raštus. Arkivyskupas Coppa yra pirmasis Apaštalo Sosto diplomatinis atstovas Cekoslovakijoje po keturiasdešimties metų, tai yra nuo to laiko, kai 1950-ais metais valdžia įsitvirtinusi komunistinė valdžia liepė uždaryti Prahoje buvusią apaštalinę nuncijatūrą ir nutraukė su Vatikanu diplomatinius ryšius. Diplomatiniai santykiai tarp Vatikano ir Cekoslovakijos buvo atnaujinti šių metų pavasarį.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by Dr. Pranas Dauklys
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Kas per Sovietų Federacija?

Sovietų Sąjungos prezidentas pajuto, kad jam slysta žemė iš po kojų. Jis atsidūrė pavojui likti be sosto, jei nepasiseks pritraukti respublikas įstoti į jo naujai suplanuotą federaciją. Rusija turi savo prezidentą Jelciną. Taigi federaciniam prezidentui, pirmojo vietoj, reikia sukurti federaciją. O jos dar nėra.

Kokios federacijos siekia Gorbačiovas? Atvirai jis vengia paskelbti apie tai. Bet iš įvairių išsireiškimų sovietų parlamente galima spręsti, kad jis planuoja pasilikti sau krašto gynybą, atseit armiją, saugumą, tai yra KGB, rublio kaip sąjunginės valiutos kontrolę, užsienio paskolų užtraukimą ir atsakomybę ir koordinaciją respublikų ir užsienio ekonomijos. Dar jis numato pasilikti teisę išlaikyti tvarką visose federalinėse respublikose.

Tai reikštų, kad Lietuva pasirašius tokią sutartį neturėtų teisės turėti savo pinigų, nei skolintis jų užsienyje, nei vesti savastovią prekybą su laisvuoju pasauliu. Nuo Maskvos priklausytų, kiek kariuomenės ji laikytų Lietuvoj ir kada ji rastų reikala įsakyti savo KGB padaryti „tvarką“ mūsų krašte. Priklausymas tolimomis sąlygomis federacijai būtų grįžimas į Sovietų Sąjungą. Štai dėl ko K. Prunskienė susikirto su Ryžkovu ir paliko posėdžių salę kartu su estų atstovu. Latvis kaž kodėl buvo palikęs, bet po mūsų min. pirmininkės telefoninio pokalbio su Gorbunovu, Latvija priėmė bendrą Pabaltijo šalių laikymosi liniją.

Ryžkovas grasino, Pabaltijo kraštai nebus įtraukti į valstybės 1991 metų ekonominį planą, kol jie nepripažins sovietinių įstatymų ir neįstos į tą federaciją. Šis grasinimas reiškia naują blokadą, nors taip ir nevadinamą.

Lapkričio 23 d. sovietų parlamentas, po ilgų diskusijų ir net Gorbačiovo pasiūlomo atmetimo, galų gale davė jam dvi savaites laiko suplanuoti ir pranešti apie jo šalies gelbėjimo projektą. Atrodo, kad parlamentas išrinkęs Gorbačiova prezidentu bus paleistas, o į jo vietą turės būti jau demokratiskai išrinktas naujas parlamentas netolimoj ateityj. Vyriausybė turės būti pertvarkyta atiduodant Rusijai finansų, apsaugos ir ministerių pirmininko postus.

Tuo tarpu jau 6 respublikos (tarp jų 3 Pabaltijo) spėjo pareikšti, kad jos tokios federacijos sutarties nepasirašys. Turint galvoj Jelcino, pabaltiečių ir kitų respublikų, reikalavimus, sovietų prezidentas bus priverstas pertaisyti savo projektą arba griebtis jėgos visom respublikom primesti federaciją. Vargu jis išdrįs padaryti tokį pavojingą žingsnį, kai trūksta vieno degtukio, kad iššauktų didžiulį gaisrą rusų imperijoj.

Minėtas federacijos planas buvo sureduogutas taip neaiškiai, pagal jį mačiusius, kad jį pasirašę būtų tik vėliau suprastę, kokią klaidą jie yra padarę. Gerai, kad mūsų žmonės apsižiūrėjo. Dabar, spaudžiamas laiko, gero skaičiaus respublikų, Jelcino ir prasidėjusio maisto trūkumo didmiesčiuose, kaip Leningrade, Gorbačiovas turės rimtai pagalvoti, kad bet kokiom imperialistinėm gudrybėm laiko jau nebėra. Reikia arba atvirai susitarti su laisvės reikalaujančiom

Rašo Dr. Jonas Kunca

respublikom ir Jelcinu arba imperija išyra ir jis pats lieka prezidentu tik ant popieriaus. Galima spėti, kad bus kviečiami mūsų vyriausybės atstovai tartis su jais apie tai, kokiom sąlygomis sutiktų Lietuva pasirašyti kokią nors sutartį su Maskva, kad bent sovietų publikai

Maskva dirbtinai užvilkina derybos pradžia

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Landsbergis yra Londone, kur aplankys Didžiosios Britanijos ministrę pirmininkę Thatcher, vėliau Lietuvos namuose susitiks su vietos lietuvių bendruomene, sekancią dieną pasimatys su britų opozicinių partijų, darbiečių ir demokratinės liberalų partijos lyderiais, taip pat su britų Parlamento ir Lordų rūmų nariais. Lordų rūmuose Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko garbei bus surengta vakarienė. Įvyks taip pat susitikimai su britų ir užsienio spaudos atstovais. Landsbergis suteikė interviu britų televizijai ir plačiai skaitomam dienraščiui „The Independent“, atsakinėjo į žinomo politologo ir apžvalgininko Crashaw klausimus.

Pakeliui į Londoną, Vytautas Landsbergis buvo trumpai sustojęs Maskvoje, kur buvo atvykę ir trijų Pabaltijo respublikų ministrai pirmininkai, kurie šeštadienį pasimatė ir ekonomiais klausimais tarėsi su Sovietų Sąjungos ministru pirmininku Ryžkovu. Pagal turimas informacijas, Ryžkovas per pokalbį su Pabaltijo kraštų vyriausybių vadovais buvęs labai griežtai, įspėjęs, kad jei Lietuva, Latvija ir Estija ir toliau sieks atsirišti nuo visasąjunginės ekonominės sistemos, nesiliaus siekusios sukurti nepriklausomas ekonomines sistemas, tuo atveju Maskva imsis prieš Pabaltijo respublikas atsakomųjų priemonių, sugriežtins ekonominius ryšius su Pabaltijo kraštais, kas, galbūt, reikštų naują ekonominę blokadą. Kaip pastebi apžvalgininkai, Ryžkovo įspėjimai gali rimtai sutrukdyti pasirodusim lietuvių ir sovietų derybom. Tai netiesioginiai patvirtino ir Vytautas Landsbergis, kuris pokalbyje su Tass'o agentūros atstovu, išreiškė abejonę, kad derybos galėsiančios prasidėti jau lapkričio mėnesį, kaip buvo numatyta. Landsbergis apkaltino Maskvą nenoru iš viso pradėti derybas, pasakė, kad sovietų vyriausybė dirbtinai užvilkina derybų pradžia, ieško pretekstų sudaryti konfliktinei situacijai Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykiuose. Landsbergis, betgi, pridūrė, kad nepaisant tokio netinkamo sovietų elgesio, užgaulingų, pažeminančių pareiškimų, provokacinių laikysenos, Lietuvos atstovai savo galimybių ribose daro visą, kad nebūtų nutraukti pasirengimai derybom su Maskva. Landsbergis taip pat pažymėjo, kad Lietuvos vyriausybės atstovas bus Paryžiuje, kai ten lapkričio 19-22 dienomis vyks konferencija Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais, nes Lietuva yra Europos suvienijimo proceso dalyvė ir turi teisę vienokia ar kitokia forma dalyvauti

neatrodytų, kad Maskva mūsų šalį yra galutinai praradusi.

Nežinia, ką galvoja mūsų vadai Vilniuje. Jie žino bendrą sąjungos, Gorbačiovo ir Lietuvos padėtį. Visgi atrodo, kad pasirašymas ekonominės sutarties su sąjunga galėtų būti vienintelė galimybė nekompromituojanti pačios nepriklausomybės.

konferencijose, kuriose sprendžiami Europos reikalais. Landsbergis nepatikslino, kas, būtent, iš Lietuvos vyriausybės narių vyks į Paryžių, bet, manoma, kad tai būsiąs užsienio reikalų ministras Saudargas. Pagal turimas informacijas, Paryžiuje tuo metu bus taip pat Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrai.

Lietuvos Aukščiausioji Taryba šiomis dienomis paskelbė taisyklės dėl Lietuvos užsienio pasų išdavimo Lietuvos respublikos piliečiam. Tass'o korespondentas paklausė Landsbergi, ar Lietuvos pasų išdavimas nesutrukdys juos išgyjusiem piliečiam keliauti į užsienį, kadangi Sovietų Sąjunga tu pasų nepripažįsta. Į tai pirmininkas atsakė, kad paskelbtos taisyklės dėl Lietuvos pasų išdavimo nedraudžia turėti sovietinį pasą ir išsiimti sovietines vizas, kol Maskva nepripažins Lietuvos nepriklausomybės.

Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė pareiškimą, kuriame griežtai pasmerkia sovietų kariškių neteisėtus veiksmus Vilniuje per lapkričio septintosios šventės progą sostinėje surengtą kariuomenės parada. Pareiškime pažymima, kad Sovietų kariškiai ėmėsi smurto veiksmų prieš Lietuvos respublikos piliečius, įsibrovę į konservatorijos patalpas padarė materialinių nuostolių, kai kuriuos žmones sužeidė. Tokie veiksmai, pažymi pareiškime Lietuvos Aukščiausioji Taryba, diskredituoja prieš pasaulį ne tikai sovietų ginkluotąsias pajėgas, bet ir pačią Sovietų Sąjungą, kaip derybų su Lietuva partnerį, ir kaip tik tuo metu, kai rušiamasi tarptautinei konferencijai Paryžiuje Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais. Lietuvos Parlamentas į tai primygtinai aktreipia konferencijoje dalyvausiančių šalių dėmesį. LRTV

Ukraina nori dalyvauti Europos konferencijoje

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad Ukrainos sovietinė respublika paprašė, kad jai būtų suteiktas stebėtojo statusas Europos konferencijoje saugumo ir bendradarbiavimo klausimais. Ši konferencija įvyks Paryžiuje lapk. 19-21 dienomis. Stebėtojo statuso Ukrainai paprašė respublikos užsienio reikalų ministras Zlenko, kuris šiuo metu yra New Yorke ir tuo klausimu pasiuntė laiškus Prancūzijos užsienio reikalų ministru Dumas ir Paryžiaus konferencijoje dalyvausiančių kraštų atstovam Jungtinių Tautų organizacijoje. Ukraina ryžosi prašyti stebėtojo statuso, po to, kai sovietų vyriausybė pranešė ukrainiečių valdžiai, kad neparems ukrainiečių reikalavimo. LRTV

Vytautas Landsbergis Anglijoje

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis tęsia vizitą Londone, aplankė švento Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia, kur dalyvavo klebono marjono kunigo Jono Sakevičiaus aukojamose Mišiose, jom pasibaigus antrą kartą susitiko su Londono lietuviais, taip pat iš toliau atvažiavusiais. Po to Landsbergis nuvyko į Parlamento rūmus, kur atskirai pasimatė su dviejų britų opozicinių partijų lyderiais, leiboristų Kinnock ir Demokratinės liberalų partijos lyderiu Ashdown, vėliau dalyvavo Parlamento rūmuose jo garbei surengtuose pietuose, po kurių susitiko su kai kuriais parlamentarais ir Lordų rūmų nariais.

Per susitikimą su ministre pirmininke Thatcher, Landsbergis painformavo britų vyriausybės vadovę apie padėtį Lietuvoje ir lietuvių-sovietų santykių eigą, kalbėjo apie galimybes Lietuvai dalyvauti Paryžiuje įvyksiančioje konferencijoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais. Thatcher pasakė, kad Lietuvos dalyvavimas konferencijoje būtų įmanomas tik tuomet, jei tam pritarotų visų konferencijoje atstovaujama šalių viršinės. Buvo taip pat tariamasi dėl galimybių išplėsti Lietuvos ir Didžiosios Britanijos santykius.

Spaudos konferencijoje Londone, Vytautas Landsbergis pasakė, kad pastaruoju laiku Maskva sugriežtino savo neigiamą nusistatymą Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Sovietų ministras pirmininkas Ryžkovas per paskutinį susitikimą su Pabaltijo respublikų vyriausybių vadovais, apkaltino Lietuvą, kad ji kelianti išankstines sąlygas derybom su Maskva, nenumatanti ekonominių pasekmių, kurias Lietuva sukeltų atsiskyrimas nuo Sovietų Sąjungos. Landsbergis pažymėjo žurnalistam, kad Lietuva labai gerai supranta ekonominių problemų sudėtingumą, numato ekonomines pasekmes, kurias sukeltų atsiskyrimas nuo Maskvos, ir kaip tik dėl to dabar siekia užmegzti ir išplėsti tiesioginius ekonominius ryšius tiek su sovietinėmis respublikomis, tiek ypač Vakarų kraštais, įskaitant Didžiąją Britaniją. Kaip rašo užsienio spaudos agentūros, Londono diplomatinuose sluoksniuose sakoma, kad sugriežtėjusią Maskvos laikyseną Lietuvos atžvilgiu lietuviai sieja su Persų įlankos krize. Sovietų vyriausybė dabar stipriau jaučiasi, nes žino, kad Vakaram reikia Kremliaus pagalbos politinėmis ar karinėmis priemonėmis išspręsti persų įlankoje susidariusią krizę.

Vis dėl to, kaip buvo patirta iš diplomatinių sluoksnių, Amerikos valstybės sekretorius Baker'is, būdamas Paryžiuje saugumo ir bendradarbiavimo metu, numato drauge priimti trijų Pabaltijo respublikų užsienio reikalų ministrus - Saudargą, Jurkansą ir Meri. Pagal neoficialias informacijas, Amerikos valstybės sekretoriaus susitikimas su Pabaltijo kraštų užsienio reikalų ministrais įvyks lapkričio 18 d. LRTV

Neatsisako Pasaulines Revoliucijos

Amerikos prezidento draugas Gorbačiovas vis dar viešai neatsisako nuo komunizmo ir pasaulinės revoliucijos planų, bet ekonominės katastrofos priverstas, nebegali kaip Kruščevs skelbti, kad „Mes jūs palaidosime“ ir turi vaidinti „Taiką mylintį demokratą“. Vaidinimas taip gerai pasisekė, kad net Nobelio Taikos premija gavo ir priedui 850.000 gerų amerikoniškų dolerių.

Leninas 1917m. dėka rusų kvailumo ir svetimtųjų gudrumo, nuvertė demokratinę Kerensko vyriausybę ir įvedė „Proletoriato diktatūrą“ vieną kartą mokino partijos vadus sakydamas: „Priešams puolant mes kartais turime žengti vieną žingsnį atgal, kad priešams apsiraminus, galėtume iš karto žengti du žingsnius į priekį ir sutriuškinti priešą“.

Atrodo, kad draugas Gorbačiovas paklausė nors ir seniai duoto patarimo. Ekonominiam chaosui spaudžiant ir nebeturėdamas aukso ir dolerių, liepė savo satelitų komunistinėms vyriausybėms persiorganizuoti į „socialistus“ ir už bilijonus dolerių perdavė Rytų Vokietiją, Vakarų vokiečiams, leisdamas net nugriauti Berlyno sieną už keletos bilijonų prieda.

Gorbačiovas norėdamas gauti iš Vakarų valstybių dolerinių paskolų ir skelbdamas, kad Sovietų Sąjungoje prasidėjo „demokratizacijos procesas“, prisijaukino sau ir draugas Amerikos prezidentą ir norėtų su savo globėju pasidalyti ir valdyti visą pasaulį.

Daugelyje buvusių satelitinų kraštų valdžioje tebesėdi buvę komunistai, dabar jau socialistais pasivadinę, o į visokius „Liaudies Frontus“ sulindo „naujieji socialistai“, kurie tikros demokratijos nenori, nes bijosi prarasti prie komunistų turėtas šiltas vietas ir tarnybines privilegijas.

Išėivijoje irgi panašiai darosi. Jie prieš porą metų, mus visus, kurie tvirtai tikėjome į Lietuvos prisikėlimą, vadino donchikotais ir juokėsi, kad mes kovojame su vėjo malūnais, dabar iškart pasidarė karštais „patriotais“ ir nori už Lietuvai gelbėti surinktus pinigus važinėti į Vilnių, norėdami ten pasiteirauti ar jiems ten reikalinga žmonių su „didele patirtimi“ į prezidento ar ministrų postus. Jie labai užsigauna ir paskelbia mūsų bendruomenės veikėjams karą, jeigu įvairių fondų valdytojai atsisako jiems pirmos klasės kelionės bilietą apmokėti.

Negeresnė padėtis ir tarptautinėje politikoje, kur rusai tiesiog apgaudinėja amerikiečius. Kada prie Maskvos ir Leningrado maisto parduotuvių stovi didžiausios eilės žmonių, o viduje prekių lentynos tuščios, Sovietų vyriausybė dar vis tebesvajoja apie pasaulinę revoliuciją ir komunizmo galutinę pergalę. Rusijos žemė yra gera, gilus juodžemis. Prie geros santvarkos jie galėtų gerai išsimaitinti ir nereikėtų nei amerikiečių dolerių nei Vakarų Vokietijos markių, jeigu Maskva duotų savo vergams ir kolchozų baudžiauninkams privačios nuosavybės ir iniciatyvos laisvę. Maskva tačiau tos laisvės neduoda, nes nori, kad viskas būtų valdžios ir partijos kontrolėje. Teisingai Anglijos min. pirm. M. Thatcher,

Rašo Albinas Pocius

Houston didžiųjų industrijos valstybių konferencijoje pastebėjo, kad duoti Maskvai paskolas iki ji neduos savo žmonėms privačios nuosavybės laisvės yra tuščias dalykas. Gaila, bet Amerikos valdžia, savo svetimtųjų „patarėjų“ užtarimu, nori padėti, ne Rusijos žmonėms bet išgelbėti politiniai ir ekonominiai bankrutavusį komunizmą, kuris nori išsaugoti Sovietų Rusijos imperiją.

Komunizmo vadai nesirūpina, kad jų „vergai nužemintieji“ badauja, bet moka po tris milijonus dolerių į dieną Kubai ir jos lyderiui Castro išlaikyti. Siunčia komunistų partizanams į Salvadorą ir Filipinus ginklus, bei gausiai remia Pietų Afrikos komunistų teroristus prieš

baltuosius. Moka Vietnamo išlaikymui irgi po tris milijonus dolerių į dieną!

Štai neseniai Taivano kiniečių laisvoji spauda pranešė aliarmuojančią žinią, kad Sovietų Sąjunga duoda komunistinės Kinijos apginklavimui geriausius savo lėktuvus S.U -27, kurie prilygsta amerikiečių F-16, naikintuvams. Kinija turėdama S.U-27 naikintuvus galės užvaldyti prie Taivano oro erdvę ir Taivanas bus bėgėjis apsiginti nuo komunistų agresijos.

Amerikiečiai atsisako Taivanui parduoti savo senesnius F-15 naikintuvus, kad nepakenktų savo prekybai su Kinija, nes ji daug perka iš Amerikos, bet moka su iš jų bankų paskolintais pinigais. Visai Amerikos prekybai su Kinija vadovauja speciali H.Kisingerio

sukurta ir Rockefellerio remiama tarpininkavimo įstaiga ir Amerikos biznieriui norėdami prekiauti su komunistine Kinija, turi gauti iš draugo Kisingerio licenziją. Matome kaip viskas yra gudriai sutvarkyta ir Amerikos mokesčių mokėtojai apmoka už demokratijos ir krikščioniškosios Vakarų kultūros sunaikinimą.

Lietuvai irgi yra sunku gauti nepriklausomybės pripažinimą, nes Ameriką valdanti juodoji ranka nemėgsta pabaltiečių, kadangi mes kovojame prieš jų draugus, norėdami pasitraukti iš vergų imperijos. Turėkime ištvėrmės. Sovietinės imperijos jau niekas nebeišgelbės. Milijoninės dolerių paskolos galbūt tik pratęs jos agoniją ir mes su mūsų tautos dainiumi Maironiu jau galime sakyti: Nebeužvenksi upės bėgimo

Pabaltijos Tarybos valstybių pareiškimas

Pabaltijos Valstybių Taryba kreipiasi į šalis, saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo dalyves ir pareiškia:

1. Pabaltijos Valstybių Taryba palaiko šalių - NATO ir Varšuvos sutarties narių būsimąją sutartį dėl įprastinės ginkluotės sumažinimo Europoje. Ši sutartis sudaro palankias perspektyvas karinei konfrontacijai visoje Europoje silpninti, taigi ir sugrąžinti užsienio karinius kontingentus į savo valstybių teritorijas, įskaitant tarybinių ginkluotųjų pajėgų išvedimą iš Pabaltijos šalių į Tarybų Sąjungos teritoriją.

2. Pabaltijos Valstybių Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Pabaltijos valstybių teritorija nėra teisėta Tarybų Sąjungos teritorijos dalis. Pabaltijos Valstybių Taryba nekarta pabrėžė, jog Pabaltijos valstybių prievartinio įjungimo į TSRS nepripažinimas nesuderinamas su sutarčių, nors ir netiesiogiai susijusių su Lietuvos, Estijos ir Latvijos teritorija, sudarymu su TSR Sąjunga, neturint jokių suverenų teisių į Lietuvą, Estiją ir Latviją.

3. Pabaltijos Valstybių Taryba kreipiasi į visas, sutartį dėl įprastinės ginkluotės sumažinimo Europoje pasirašančias valstybes ir prašo sutartyje išreikšti savo oficialią poziciją dėl aneksijos nepripažinimo, taigi ir dėl negalimo ignoruoti DE JURE Pabaltijos valstybių statuso, nes tokį nutylėjimą Tarybų Sąjunga galėtų interpretuoti kaip netiesioginį prievartinio Pabaltijos valstybių įjungimo į TSRS pripažinimą. Negalima leisti įteisinti TSRS karinio kontingento buvimo Pabaltijos valstybių teritorijoje arba papildomo jo įvedimo.

4. Valstybių teritorijos vientisumo, tautų apsisprendimo teisės ir pasipriešinimo prievartinei aneksijai principai yra saugumo ir bendradarbiavimo Europoje proceso pagrindas. Atsižvelgdamos į tai, Pabaltijos valstybės prašo išskirti jas sutartyje dėl įprastinės ginkluotės mažinimo, kad jos galėtų pačios vėliau vykdyti šią sutartį ir tikrinti, kaip ji vykdoma jų teritorijose bei dalyvauti konfliktų išvengimo centro darbe.

5. Pabaltijos valstybės taikiai gyventi kluodo tai, kad Tarybų Sąjunga atkakliai nenori pripažinti Lietuvos, Estijos ir Latvijos nepriklausomybės, o jų teritorijose

tarybinės okupacinės pajėgos ir toliau gąsdina gyventojus, vartoja prievartą. Pabaltijos Valstybių Taryba įsitikinusi, kad betkokie saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo veiksmai, taigi ir sutarties dėl įprastinės ginkluotės Europoje sumažinimo pasirašimas, turi prisidėti prie taikaus Pabaltijos valstybių nepriklausomybės atkūrimo. Pagrindinis saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo tikslas - taika, stabilumas

ir Europos suklestėjimas nebus pasiektas, jeigu saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimas nesiims aktyvios veiklos įtikinti Tarybų Sąjungą, kad ji nutrauktų Pabaltijos valstybių okupaciją.

Pasirašė: Lietuvos, Estijos ir Latvijos Respublikų Aukščiausiuju Tarybų Pirmininkai: Vytautas Landsbergis, Arnoldas Riučelis, Anatolijus Gorbunovas.

„National Geographic“ magazine

Visame pasaulyje skaitomas amerikiečių žurnalas „National Geographic“ magazine lapkričio numerį paskyrė Pabaltijo kraštams.

Žurnalo viršelyje išspausdinta nuotrauka vaizduoja, darbininką, kuris šluota valo nugriautą Stalino skulptūrą. Pačioje žurnalo pradžioje išspausdintas 32-jų puslapių straipsnis: „Pabaltijo tautos - Lietuva, Latvija ir Estija

siekia nepriklausomybės“. Jame skaitytojai supažindinami su Pabaltijos kraštų istorija, nagrinėjamos dabarties problemos, rašoma apie Pabaltijo kraštų ryžtingą veržimąsi į nepriklausomybę. Greta gausių nuotraukų yra ir keli istoriniai žemėlapiai, vaizduojantys šių kraštų valstybinę raidą.

LRTV

Darbininkas Lietuvoje valo dažais apteptą Stalino statulą, nuimtą nuo pakylės. Tai viena iš daugelio L. C. Price nuotraukų, kuriomis iliustruotas straipsnis apie Baltijos valstybes žurnalo „National Geographic“ 1990 m. lapkričio laidoje

SKELBKIMĖ TIESĄ ATEINANČIOMS KARTOMS!

„Tėviškės Aidų“ Nr. 39-me (1990.X.9) atspausdintas Albino Pociaus straipsnis - „Naujas diktatorius atėjo“. Tame pačiame puslapyje yra ir kitas straipsnis - „Jei niekas nemiršta už tautą - miršta tauta!“ Esant lietuviui, perskaicius A. Pociaus straipsnį, neįmanoma neatkreipti dėmesio į jo pareiškimą: „Ne komunistai esą kalti (sako, socialistai ir komunizmo mylėtojai)“ kad Katyno miške sušaudyta 15,000 lenkų karininkų. Tai buvo padarta Stalino įsakymu. Ne komunistinė sistema Sibiro tremtyje badu numarino 20 mil. tremtinių, bet Stalinas, ir norisi jų paklausti, kaip Stalinas vienas pajėgė visa tai padaryti. Nejaugi niekas jam nepadėjo ir kodėl nekaltinami Stalino padėjėjai? Sunku patikėti, kad jis jų nežino? Priedu prie šio straipsnio katalikų kunigo Denis Fahey knygelės - „The Rulers of Russia“ - iš 59 narių, 56 buvo žydai; ten pat išvardintos ir jų pavardės.

Kaip jau minėjau, tame pat „Tėviškės Aidų“ Nr. 39-me, yra ir straipsnis pavadinimu „Jei niekas nemiršta už tautą - miršta tauta!“ Susidariau įspūdį, kad mūsų veiksniai ir jų vadovybės užsienyje, o ypač Australijoje, ragina ir įtaigoja, kad kas nors turi mirti už tautą, kad ji būtų gyva. Tačiau mes čia, išeivijoje, gerai gyvendami, nedrįstame pasakyti pasauliui ir jo vadovams bei politiniams ir finansiniams galiūnams ir tiems, kurių „prikaltas Dievas mirė“, kad Stalinas, talkinamas savo padėjėjų, išžudė 20 milijonų žmonių, įskaitant ir lietuvius.

Noriu pabrėžti, kad net patys kultūringi ir sąžiningi žydai yra nuoširdesni ir sąžiningesni už mus. Cituoju „Gimtajame Krašte“, Nr. 36 (1990.IX.6-12), tilpusio lietuvių žurnalisto, Rimo Vanago, pasikalbėjimo su žydu Dovydu Godovskiu (kuris viešėjo Lietuvoje, Anykščiūose, drauge su keliasdešimčia Cernobilio vaikų), ištrauką. Siame pasikalbėjime D. Godovskis pasakė: „Zinokite, jog mes smerkiame visų tautų išgamas, tarp jų ir žydus, kuris nusikalto lietuviams. Žinau, jums nemalonu prisiminti, kad Lietuvos žydai ar bent nemaža jų dalis gana džiugiai pasitiko raudonąją armiją 1940-aisiais. Bet jie taip elgėsi tik todėl, kad labiau už bolševikus bijojo vokiečių. Už savo naivumą, beje, jie brangiai sumokėjo...“

Darau išvadą, kad čia, emigracijoje, mes nenorime iškelti tokių klausimų ne tik australų, bet ir savo, lietuviškoj spaudoj, dėl paprasto fakto - kai kurie iš mūsų, ir kai kurie mūsų vadovai, yra susirišę su žydais dvejopu būdu - šeimyniniais ryšiais (kai kurie yra vedę žydaites, kai kurios - ištekėję už žydų), bet, greičiausiai - ir tai svarbiausia - susirišę materialiai su žydu firmomis (kalbėsi prieš žydus, negausi darbo). Mano nuomone tik todėl mes ir bijome skelbti tikrą tiesą, kas anuomet vyko tarp lietuvių ir Lietuvoje gyvenančių žydų. Ant šito „aukuro“ ir sudedame lietuvių tautos garbę!...

„Laisvosios Lietuvos“ Nr. 21-me (1990.X.25) Vilius Bražėnas savo straipsnyje „Kodėl puolamas Pat Buchanan?“, rašo: „Pagal taip laisvai taikomą 'antisemitizmo' standartą mes matome bandymą net visą lietuvių tautą apšmeižti nacizmu ir

antisemitizmu.“ Siūlau visiems lietuvių bendruomenės vadovams, pasaulio galiūnams (įskaitant ir Australijos) ir tiems kurių „prikaltas Dievas mirė“, perskaityti šį V. Bražėno straipsnį ir jį išgilinti.

Gerb. Viliu Bražėnai - „nebando apšmeižti“, bet jau apšmeižė (ypatingai Australijoje) lietuvių tautą, apkaltinę ją nacizmu ir antisemitizmu! Vadinamieji emigrantų veiksniai nedrįso ir nedrįsta pasakyti pasauliui ir ateinančioms išeivij kartoms, kad nuo Gedimino laikų, iki pat nepriklausomybės galo, žydai Lietuvoje (kurių čia buvo 7% visų gyventojų) turėjo geriausias sąlygas pasaulyje, ir kad dideli žydų veikėjai paskutinį Lietuvos prezidentą, Antaną Smetoną, vadino „žydų tėvu“.

Taip ir nežinau, kodėl pirmoji pokario emigrantų karta (ypatingai Australijoje), neskleidžia faktų, kuriuos patvirtina ir „Laisvosios Lietuvos“ Nr. 21-me Juozas Zemaitytis, ir kurios mes, pirmosios emigrantų kartos išeiviai labai gerai žinome: „Bet deja, ši jaunoji karta labai mažai težino su kokiu

entuziazmu didžioji Lietuvos žydijos dalis sutiko šiuos Maskvos šarančius - Kaune - priartėjus - su didžiuliu bildesiu sovietų išgverusius tankams, jų ten laukė gerokas lietuviškos žydijos būrys, šaukdamas „Sveikiame išvaduojuojus!... Turtingų Kauno žydų jaunuomenė (mergaitės) dalino tankistams rožes ir bučiavo jų dulkėtas rankoves. Tokiu vaizdu lietuvai tiesiog buvo pritręnti“.

Ką aš noriu šiuo straipsniu pasakyti - nesu antisemitas, bet nesu ir prosemitas. Aš noriu perduoti ateinančioms kartoms, ne antrajai ar trečiajai, bet ketvirtajai ir ją sekančioms, mūsų, emigrantų, kartoms, kad lietuvių tauta niekada nebuvo antisemitiška ir jos, kaip tokios, negalima vadinti žydų žudikais. O šitaip yra įtaigojamos mūsų jaunosios kartos pasaulio ir ypač, Penktojo Kontinento, spaudoje. Kas mane baimina ir skaudina, tai kad antroji karta jei ir supranta buvusius įvykius, tai trečioji ir ketvirtoji karta to nebesupras ir nebeatskurs kur tiesa, kur melas. Ir taip bus vien dėl to,

kad mano kartos vadovaujantieji veiksniai neišdrįso pasakyti jiems ir visam pasauliui tikros tiesos dėl šeimyninių ir materialinių aplinkybių, nors patys švaistosi žodžiais, reikalaudami, kad kas mirtų už tautą, kad tauta liktų gyva!

Niekad nesutiksiu su pasakymu Sydnejaus Apylinkės susirinkime (1990.X.14) renkant Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos atstovus, kai man iškėlus klausimą kodėl Australijos lietuvių spauda, įskaitant bendruomenės oficiozą „Mūsų Pastogę“, nespausdina šiuos klausimus gvidenančių straipsnių, o „Laisvoji Lietuva“, Amerikoje, spausdina? Man buvo viešai atsakyta, kad Australijos įstatymai yra kitokie negu Amerikos ir jei panašius straipsnius kaip mano, spausdintų, tai „M. Pastogę“ valdžia, greičiausiai, uždarytų!... Tai yra didžiausia nesąmonė, nes mano straipsniai nieko neįleidžia, tik iškelia istorinius faktus.

Baigdamas dar kartą noriu pabrėžti, kad mūsų veiksniai šių problemų nesprenžia tik dėl asmeniškų interesų. Dr. A. Viliūnas

Kuba katastrofos išvakarėse

Įžymus Kubos ekonomistas Ramonas Gonsalesas Vašingtone spaudos konferencijoje papasakojo apie šių dienų Kubą. Anot Gonsaleso, jos ekonominė padėtis katastrofiška.

Ketvirtąją bendrojo nacionalinio produkto dalį sudaro Sovietų Sąjungos ekonominė pagalba, ir jos nutraukimas suduotų nepakeliamą smūgį Kubai. Jos vadovybė turi rimto pagrindo nerimauti. SSSR prezidentas Gorbaciovas pasirėngęs peržiūrėti ekonominės pagalbos programą. Jis siekia ją suderinti su sovietų galimybėmis. Sumažinimas niešvengiamas. Sovietų Sąjunga paprasčiausiai negali pakelti astronominių išlaidų. Toks sumažinimas Gorbaciovui naudingas dar ir tarptautinės politikos požiūriu. Nuo sovietų paramos Kubai priklauso Jungtinių Amerikos Valstybių parama sovietams. Kubos vadovai suvokia, kad jų laukia sunkūs laikai. Todėl ekonomistai rengia ypač griežto režimo programą, tam atvejui, jei SSSR nutrauktų paramą. Kuba gali tapti panaši į valstybę, kurioje paskelbta karinė būklė.

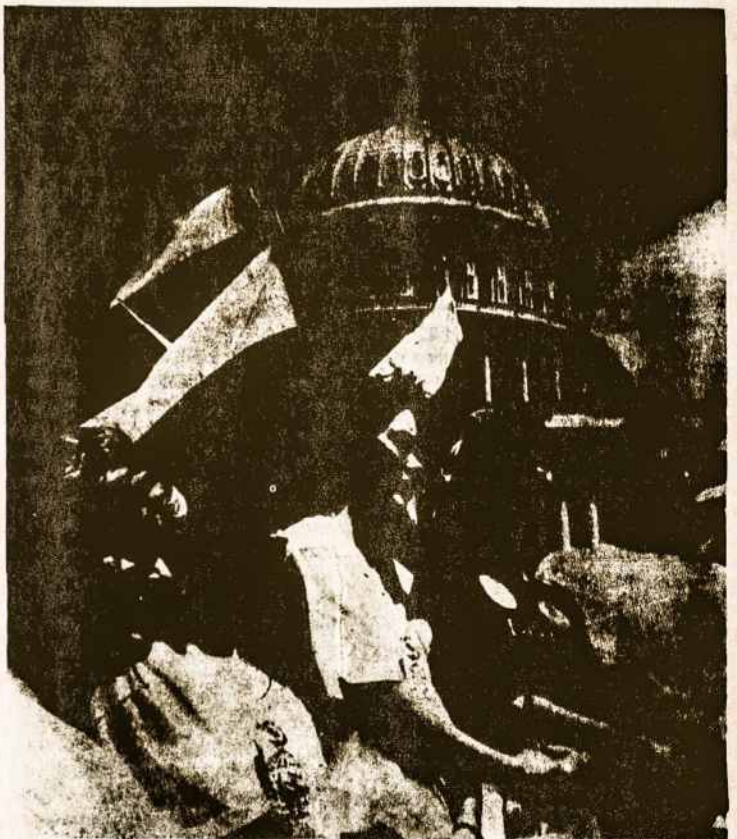
Padėtį dar ap sunkina dar ir tai, kad paskutinėmis savaitėmis labai pablogėjo santykiai su kitomis šalimis - Čekija ir Slovakija, Italija, Šveicarija ir Ispanija. Kai dešimtys Kubos piliečių pasiprašė tų šalių atstovybėse politinio prieglobsčio, kilo diplomatinis konfliktų. Pablogėjo santykiai netgi su Ispanija, kuri buvo vienintelė Vakarų valstybė, palaikiusi daugmaž normalius politinius ir ekonominius ryšius. SSSR sumažėjimo pavojus politinių pabėgėlių banga ir diplomatiniai skandalai dar labiau padidino Kubos izoliaciją. Bet Kastro kategoriškai atsisako bent kiek keisti savo politinį kursą. Priešingai jis griežtina represijas. Kiekviena proga jis teigia, kad niekada neatsisakys vienpartinės sistemos. Politinius perversmus Rytų Europoje jis vadina katastrofa. Kastro akimis, žinoma, taip ir yra -

vienas po kito pašalinti iš valdžios visi jo buvę bičiuliai - Živkovas, Honekeris, Husakas, Kadaras. Pernai Kastro neteko dar dviejų - Panamos diktatoriaus Manuelio Norjegos ir Nikaragvos vadovo Danielio Ortegos.

Šiandien Kastro liko vienintelis Lotynų Amerikos marksistas, vienintelis lyderis atėjęs į valdžią ne per rinkimus, bet per karinį perversmą. Kai jo šalis vis labiau izoliuojama, kai pakibo sovietų paramos netekimo grėsmė, pats laikas susirūpinti ne tik ekonomine bet ir asmeniškai ateitimi.

Saltojo karo metais Kremlius, vykdydamas savo gigantiską politiką, buvo linkęs palaikyti Kastro, pakloti astronomines sumas, kad prie Amerikos krantų turėtų savo forpostą. O šiandien pagaliau supratus, kur tokia politika atvedė, kardinaliai pasikeitus sovietų ir Amerikos santykiams, visiškai aišku, kad išlaikyti valstybę vien dėl to, jog ji komunistinė, kad ji prie Amerikos krantų, tiesiog absurdiška ir netgi pavojinga.

Juozas Gliškis
(Laisvoji Lietuva Nr. 19)

PREZIDENTE, NEPAMIRŠK KAD MES ESAME LIETUVIAI, O NE SOVIETŲ IMPERIJOS VERGAI!

1991 Metu parengimu kalendorius Melbourne

Sausis

Vasaris

Penk. 15 d. Parlamentarų priėmimas. Apylinkės Valdyba
Sėkm. 17 d. Vasario 16-tos Minėjimas. Apylinkės Valdyba
Sėkm. 24 d. Katalikių moterų draugijos susirinkimas

Kovas

Sėkm. 3 d. Kaziuko Mūgė. Džiugo Tuntas
Sėkm. 10 d. Socialinės Globos Moterų Draugijos metinis susirinkimas
Sėkm. 17 d. Bendruomenės metinis susirinkimas ir Naujos Valdybos rinkimai
Sėkm. 24 d. Putvio Minėjimas. Sauliai

Balandis

Šešt. 6 d. Margučių Balius. ML Klubas
Šešt. 20 d. Sporto Klubo „Varpas“ Vakaronė

Gegužės

Sėkm. 12 d. Motinos Dienos Minėjimas. Parapijos Mokykla
Šešt. 25 d. „Dainos Sambūrio“ Metinis Balius

Birželis

Sėkm. 9d. Katalikių Moterų Draugijos popietė
Sėkm. 16 d. Išvežtųjų Minėjimas. Apylinkės Valdyba
Šešt. 22 d. Joninių Balius. Soc. Moterų Draugija
Šešt. 29 d. Parapijos Choro uždaras pobūvis

Liepos

Šešt. 6d. „Varpo“ klubo sportininkų atsisveikinimo Balius

Rugpjūtis

Sėkm. 18 d. Katalikių Moterų Draugijos Metinė Sventė

Rugsėjis

Sėkm. 8 d. Tautos Sventės Minėjimas. Apylinkės Valdyba
Sėkm. 15 d. AL Fondo Metinis Susirinkimas
Šešt. 21 d. ML Klūbo metinis narių susirinkimas
Sėkm. 29 d. Socialinės Globos Moterų Draugijos kultūrinė popietė

Spalis

Šešt. 5 d. „Tėviškės Aidų“ Balius
Sėkm. 13 d. Saulių Kuopos metinis susirinkimas

Lapkritis

Sėkm. 24 d. Kariuomenės Sventė

Gruodis

Sėkm. 1 d. Dainos Sambūrio Metinis Koncertas
Šešt. 7d. „Gintaro“ Tautinių Sokių Grupės Vakaronė
Sėkm. 15 d. Katalikių Moterų-Socialinės Globos Draugijos „Eglutė“
Penk. 31 d. Naujų Metų Balius. Apylinkės Valdyba

ALB Melbourne Apyl. Valdybos pranešimas

Kontrolės Komisijos teisė ir pareiga tikrinti Valdybos turtą ir finansus. Tuoj po patikrinimo Kontrolės Komisija privalo įteikti Valdybai tikrinimo aktą, kuris yra skaitomas per sekantį metinį narių susirinkimą.

Melbourn Apylinkės Kontrolės Komisija apsilenkė su nustatytom statute normom, kai ji:-

1) Padarė sensacingą skelbimą spaudoje dar netikrinus Valdybos knygų ir dokumentacijos. Iš kur Kontrolės Komisija buvo tikra, kad ji suras tokių dalykų, kurie yra reikalingi skubaus jų pranešimo specialiaame susirinkime? Nepakanka vieno suinteresuoto asmens skundo tokiem dalykam. Reikia pirma patikrinti, ar tas skundas turi pagrindo.

2) Kontrolės Komisija neatliko savo pareigos įteikti Apyl. Valdybai patikrinimo aktą, kaip nustatyta statute. Ji tą aktą turėjo būti turėjus paruošus, nes siūlė perskaityti per ALB Krašto Tarybos narių rinkimus.

3) Kontrolės Komisijos rūpestis apie Apyl. Valdyba sąstata yra ne vietoj. Viena, Apylinkės Valdyba, susidedanti iš trijų rinktų narių ir vieno kooptuoto, neturi jokių sunkumų su jos pareigų atlikimu. Priešingai, ji dabartiniam sąstata yra suorganizavus tokią paramą Lietuvai, kokios nėra suteikusi bet kita bendruomenė. Kartu išrūpino australų valdžios paramą Lietuvai geriau už kitus mūsų veiksnius. Aišku, tai įvyko dėka mūsų bendruomenės narių dosnumo.

Antra, ne Kontrolės Komisijos užduotis tvarkyti Apyl. Valdybos sąstato reikalus.

4) Kontrolės Komisijos akcija trukdo Apyl. Valdybos darbą kaip tik ruošiantis ALB Krašto Tarybos suvažiavimui ir skaldo bendruomenę, kuri būk tai tiek rūpi minėti komisijai. Kad užkirsti kelią panašiom akcijom, Apylinkės Valdyba kviečia visus bendruomenės narius dalyvauti kuo gausiau Valdybos nuomone nereikalingam gruodžio mėn. 16 d. susirinkime, kurį mūsų Valdyba buvo priversta paskelbti spaudoje. Balsavimą Valdyba siūlys, kad jis būtų slaptas. ALB Melb. Apyl. Vald.

Didysis Varpininkas Vincas Kudirka

Cikagoje veikiantis Akademinio skautų sąjūdžio Vydūno jaunimo fondas išleido 416-os puslapių, Aleksandro Merklio parašytą monografiją: „Didysis Varpininkas Vincas Kudirka“. Joje, greta plačiai dokumentuoto Vinco Kudirkos gyvenimo ir veiklos aprašymo, taip pat visapusiškai supažindinama su laikmečiu, kuriame gyveno ir dirbo Kudirka bei kiti varpininkai.

Aleksandras Merkelis yra žinomas lietuvių visuomenei ir kitomis monografijomis: „Du garsieji žemaičiai (Daukantas ir Valancius)“, „Juozas Tumas - Važgantas“, „Antanas Smetona - Nepriklausomos Lietuvos kūrėjas ir vadas“. Yra parašęs ir kitų veikalų

LRTV.

Australijos Lietuvių Dienos

MELBOURNE 1990 AUSTRALIA

ALD RENGINIAI

I visus renginius, išskyrus Naujų Metų balių, pradžios mokyklos mokiniai įleidžiami nemokamai, moksleiviai ir pilnalaikiai studentai už pusę kainos. Svečiai atvykę iš Lietuvos šių metų lapkričio - gruodžio mėnesiais įleidžiami nemokamai.

Gruodžio 26 d. 19.30 val. Literatūros/Dainos vakaras \$ 8.00
Gruodžio 27 d. 19.30 val. Jaunimo talentų pynė \$ 8.00
Gruodžio 28 d. 19.30 val. Tautinių Sokių Sventė \$10.00
Gruodžio 29d. 19.30 val. Dainų Sventė \$10.00
Gruodžio 30 d. 15.00 ir 20.00 val. Teatras \$8.00

Dainos Sambūrio 41 koncertas

Melbourn Lietuvių Namų salėje jau gėsta šviesos, dar kai kur girdisi šnibždesys. Tik staiga iš tylos į klausytoją prabyla A.Jurgučio ir A.Balašaitienės „Malda“. Dainininkų balsams susiliejus lyg galingam vargonu registru, neramumas veržiasi į širdį ir norisi kartu šnibždeti maldos žodžius.

Malonu klausytis moterų choro atliekamų G.Gudauskienės ir P.Lemberto „Metų Laikų“. Mintimis kartu su choristėmis nuklysti į šiltą vasaros dieną, į ilgęsi, pilną sentimentų, atsisveikinantį gal su vasara, o gal ir su jaunyste rudenišką tango, į žiemos šaltumą ar paukščių klegesiu pripildytą pavasarinį dangų. Moterų balsų tembriniai niuansai išsako viską, ką atneša kiekvienas besikeičiantis gamtos sezonas.

Koncerto pranešėja B.Karazijienė pristato kūrinis lietuvių ir anglų kalbomis. Dirigentės Danutė Levickienė ir Birutė Prašmutaitė dirguoja chorui pasikeisdamos. Nelengva programa pareikalavusi daug repetacijų, susiklausymo, gal kai kam ne viena bėgė baimės naktis? Bet žiūrovas nežino, jis nekantriai laukia sekancio numerio...

Pasigirsta V.Baumilio ir P.Gaulės - „Dainoj ir Sirdy“. B.Kymantienės ir B.Staugaitienės dueta papildoma ir suveda į galingą skambų besikartojančių žodžių srautą: „O Lietuva brangi...“ kartojama mišraus choro, vis kylant ir kylant dinaminei skalei ir vos gali sulaukyti tramdomą jaudulį, o gal ir sąsarą.

Negalima nepaminti V.Klovos dainos „Tėvynė“. Puikus jaunasis talentas Lawrence Billson seka senelių pėdomis, dainuodamas nuo mažens. Šioje dainoje daugiau šiuolaikiški muzikiniai vėjai pučia. Girdisi skaidrus Lawrence balselis, o po to choro patvirtinimas, kad Tėvynė yra vienintelė ir jos nemylėti negali! Sudėtingas ritmas neišgašdino dainininkų ir daina nuskambėjo darniai, moderniškai.

Po pertraukos scenoje išvydome jaunimo folklorinį ansamblių,

NAUJŲ METŲ BALIUS

Pradžią 8.00 v.v. Victorian Government Pavilion, Royal Showgrounds, Melbourne. Apvaltus stalai dešimčiai žmonių, trijų patiekalų vakarienė, gėrimai atsineštiniai, 5 asmenų orkestras.

Bilietai \$38 asmeniui užsakomi: K. Lyniką, 20 Botanic Dve., Doncaster, Vic. 3108. Tel. (03) 848 5663. N.Kairaitienė, 1 Sherwood Crt, East Doncaster, 3109. Tel. (03) 842 3403. Cekius rašyti „Australian Lithuanian Festival“. Bilietus taip pat galima gauti sekmadieniais Melbourn Lietuvių klube nuo 13.00 iki 15.00 val. pas K.Lyniką ir Z.Jokubaitį. Bilietus bus galima gauti gruodžio 26-tą nuo 18.00 iki 19.30 val. ir gruodžio 27-30 nuo 13.00 iki 15.00 val.

Raginame iš anksto įsigyti bilietus į ALD renginius ir tuo išvengti eilių prie kasų.

ALD Informacija

PRANEŠIMAS

ALD metu nuo gruodžio 26 iki 30-tos Melbourn Lietuvių klubo valgykla ir baras bus atidari kiekvieną dieną pietums ir užkandžiams, kuriuos ruoš Socialinės Globos ir Katalikių Moterų draugijos.

vadovaujamą B.Staugaitienės ir A.Karazijienės ir kanklių ansamblių, vadovaujamą S.Eimučio. Sauni buvo vakaronė, taip ir norėjosi atsidurti tame gausiame dainininkų, šokėjų, muzikantų būryje. Gražiu akcentu tapo mišraus choro ir folklorinio ansamblio susijungimas lietuvių liaudies dainoje, harm. A.Mikluskio „Kai aš grėbiau“.

Koncerto kulminacija ir finalas - kantata „Lopšinė gimtinei ir motinai“ (muz. V.Mikalausko). Sulaukė kvėpavimą klausėmės žodžių: „Kiek rovē, neišrovė. Kiek skynė, neišskynė. Todėl, kad tu šventovė, todėl, kad tu Tėvynė!“ Nelengva kantata, papildoma skaitovės R.Balturytės deklamacija, solistais A.Brūziū, B.Kymantiene, R.Statkuvienė, P.Morkūnu. Ilgi aploclismantai, kantatos dalis kartojama. Apsidairiau aplinkui. Suspaudė širdį ir man ne vieną nubrauktą sąsarą pamačiau...

Koncerto programą paruošė A.Karazija, tuo pačiu buvo ir garso režisieriumi, apšvietėjas J.Balčiūnas. Akompaniatoriai: P.Celna ir Z.Prašmutaitė.

Geras koncertas, geras, tik ir girdėjosi aplinkui, dar tokio nebuvo, pats geriausias - 41-sis! G.P.

Vilniaus Universiteto

mokslinės Bibliotekos bičiulių aukos nuo 1990 m. birželio 2 d. \$1200 Talka(3100). \$150 J. ir P.Mičiūliai(220). \$100 Bičiulė Viktorija. \$40.60 A. ir G.Karazijos (125). Po \$40 L.Bartaškienė (100), I.O'Dwyer (90), B. ir V.Vaitkai (140), J. ir J. Žalkauskai (110). Po \$20 V.Ališauskas (80), A.Bajoras (60), J.Balčiūnas (60), Dana Baltutienė (100), Danguolė Baltutienė (40), J.Kvietelaitis (110), G.Mackevičienė (120), B. ir J.Makuliai (70), M.Malakūnienė, Melbourn LKMD-ja (60), J.Petrailienė, A. ir E.Rahdon (40), A.Ramoškienė (40), H.Statkuvienė (70), S.Varnas (40), J.Vizbaras (40). \$5 J. ir J.Valaičiai (15). Ačiū.

V.Vaitiekūnienė

IS MŪSU PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančius Brolijos gruodžio mėnesio intencija: padėka Dievui už mums suteiktas malones.

Gyvojo Rožančiaus Brolijos narių metinė šventė Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje gruodžio 8 d. šeštadienį pradėdant šv. Mišiomis 4 val. ir po jų metinis susirinkimas, kaip visuomet Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvos namuose.

Mūsų Parapijos Sekmadinio Mokyklos Mokslo metų užbaigimas gruodžio 16 d. sekmadienį iškilmingos šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje 12 val., o po pietų 2.30 val. Lietuvos namuose Mokslo metų užbaigimo Aktas, mokinių pasirodymai, pažymėjimų įteikimas, apdovanojimai, Kalėdų Senelio sutikimas. Labai prašom tėvelių atsivesti ir tuos vaikus, kurie dar nelanko mūsų mokyklos, kad pamatę mūsų mokyklos mokinių sugebėjimus ir jie pradėtų lankyti mūsų mokyklą ateinančiais mokslo metais.

Parapijos išlaikymi aukojo vokeliais bendra suma: po \$100 J. Ciurinskas, J. Mikštas, J.M. Venckai; \$75 Pr. Mulevičius, po \$70 J. Bruožis, M.B. Sadauskai; po \$50 O. Aleknie, A.S. Butkai, K.B. Poškai; po \$40 Z. Augaitis, K. Augūnienė; po \$30 S. Budrevičius, E. Margan-Marganavičius; po \$20 G. Klejus, A. Tamašauskas; \$10 O. Liubiniene. Visiems aukojusiems nuosirdžiai dėkoja, taip pat ir visiems kartu prisijungusiems sekančių metų „Tėviškės Aidų“ pranešerams. kun. dr. Pr. Daukny.

Vilius Zitkevičius \$50 paaukojo Lietuvos Šv. Kazimiero kolegijai Romoje, kuri ruošia jaunuolius kandidatus į kunigus lietuvių sielovadai.

Bendros Kūčios

Siemet jau tikrai bus suruoštos bendros Kūčios Melbourno Lietuvos namuose Jubiliejinei salėje gruodžio 24 d. pirmadienį 6 val. vakare. Jas sutiko paruošti ir gamybai vadovauti p. Monika Sodaitienė. Suaugusiems \$15, vaikams iki 12 metų amžiaus dykai-veltui. Prie Kūčių plotkelės bus ir taurėlė vyno. Užsirašyti iki gruodžio 16 d. imtinai, ir

Pranešimas

Pranešame Australijos lietuvių visuomenei, kad Lietuvos Dievų metu, š.m. gruodžio 31 d., Lietuvos namuose, Melbourne, yra šaukimas Australijos šaulių susirinkimas.

Atstovų registracijos pradžia 9 val. ryto.

Po susirinkimo, 1 val. p.p. šaulių pietūs.

Visus šaulius ir bičiulius maloniai kviečiame dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Prašome pranešti iki š.m. gruodžio 15 d. DLK „Vytenio“ šaulių kuopos valdybai P.O. 4861, GPO, Melbourne, 3001.

DLK „Vytenio“ kuopos valdyba

apsimokant pas p. Moniką Sodaitienę ar Feliksą Sodaitį sekmadieniais prie bažnyčios ir Lietuvos namuose, kitom dienom telefonu p. Monikai 569 9578. Kūčių švento vakaro nuotaikoje bus Kalėdų giesmės, kunigo pasveikinimas, maldos žodį tars Jo Ekscelencija Telsių vyskupas Antanas Vaičius, atvykęs į mūsų Australijos Lietuvos Dienas.

Sydnejus

Nuosirdžiai priimkime atvykusi Jo Ekscelenciją Telsių Vyskupą Antaną Vaičių į Australiją. Atskrenda Jugoslavijos oro linijos lėktuvu iš Maskvos per Belgradą. Sydney International aerodrome pasitinkame gruodžio 12 d. trečiadienį, JAL flight 580, nusileidžia aerodrome 7.35 val. ryto. Pasitikime kuo gausniu būriu ir pasipuošę tautiniais rūbais bei ženklais. Bus ir spaudos reporderiai.

Klausysim Ganytojo žodžių gruodžio 15-16 dienomis. Susikaupimo valandos St. Joachim bažnyčioje, Lidcombe, gruodžio 15-tą šeštadienį nuo 2 iki 6 val. - išpažintys, pamokslai, 5 val. šv. Mišios ir Komunija. Gruodžio 16 d. sekmadienį iškilmingos pamaldos 11.30 val. Sutvirtinimo Sakramentas ir bendra šv. Komunija. Pamaldų giesmes atliks „Dainos“ choras.

Tuoju po pamaldų Lidcombe Parapijos salėje Garbingojo Svečio sutikimo pietūs. Rengėjai nori žinoti dalyvaujančių skaičių ir maloniai prašo užsiregistruoti pas Danutę Ankiene, Edvardą Lašaitį, Antaną Vinevičių, įmokant \$12 už pietų bilietą, o tai padaryti iki gruodžio 9 d. imtinai.

Maloniai kviečiami visi įsijungti į pamaldas ir su Garbinguoju Svečiu pabendrauti salėje. Tebūnie tai kvietimo varpas: jį išgirsime, sukruksime ir pripildykim pamaldų bažnyčią ir Sutikimo Vaisių salę!

Nuosirdžiai su Jumis: Prel. P. Butkus, Sydney Lietuvos Kapelionas

Melbournas Apylinkės susirinkimas

ALB Melbourno Apylinkės Kontrolės Komisijai reikalaujant, Apylinkės Valdyba praneša, kad sekmadienį gruodžio mėn. 16 d. 2.30 val. p.p. Lietuvos namuose, Jubiliejinėje salėje, šaukimas specialus bendruomenės narių susirinkimas. Pagal Kontrolės Komisijos nurodymą, susirinkimo dienotvarkė bus sekanti:-

- 1) Kontrolės Komisijos pranešimas;
- 2) Diskusijos dėl pranešimo;
- 3) Diskusijos ir nutarimas dėl dabartinės Melb. Apyl. Valdybos sudėties.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

Patikslinimas

S.m. Tėviškės Aidų 44-jame numeryje, Lietuvos Tremtinių Salpos Komiteto su Lietuvos parlamentaru V. Katkum nuotraukoje, trūko LTSK valdybos narės M. Eimutienės.

Už neapdairumą aš labai atsiprašau M. Eimutienę.

A. Vyšniauskienė

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos XX Suvažiavimas Melbourne Lietuvos namuose, 44 Errol St., North Melbourne, gruodžio 29 d. šeštadienį.

9 val. šv. Mišios Lietuvos Kankinių koplyčioje. Registracija. Pusryčiai Lietuvos namų Svetainėje.

10.30 val. Lietuvos Bendruomenės menėje Suvažiavimo atidarymas, invokacija, prezidiumo ir sekretoriato kvietimas, mandatų komisijos sudarymas, sveikinimai. Pranešimus pateikia Federacijos Valdyba, kontrolės komisija, „Tėviškės Aidų“ redaktorius, „Atėities Žingsnių“ redaktorė. Diskusijos dėl pranešimų, priėmimas, apyskaitos tvirtinimas Federacijos Valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.

12.30 val. Pietūs Lietuvos namų Svetainėje.

2 val. Jo Ekscelencijos Telsių Vyskupo Antano Vaičiaus pranešimas apie Lietuvos Katalikų Bažnyčią. Pasisakymai Federacijos veiklos ir kitais klausimais dėl pagalbos Lietuvos Katalikų Bažnyčiai. Suvažiavimo sveikinimai, padėkos. Suvažiavimo uždarymas giesme „Marija, Marija“ ir Lietuvos himnu.

Suvažiavimo dalyvauti kviečiami visi lietuviai.

Balsavimo teisę turi tik įgalioti atstovai.

ALK Federacijos Valdyba

J.E. Vyskupo A.Vaičiaus maršrutas

Pirmasis vyskupas iš Tėvynės Lietuvos, kuris mus Australijoje aplankys Lietuvos Dievų proga, yra Telsių Vyskupas Jo Ekscelencija Antanas Vaičius. Pateikiame jo kelionių maršrutą, tik pasikeitę Ekscelencijos išskridimo laikas iš Australijos, suderinant su pasikeitusių lėktuvų tvarkaraščiu.

Į Sydneją atskrenda Jugoslavijos oro linijos lėktuvu iš Maskvos per Belgradą Flight 580, gruodžio 12d. trečiadienį 7.35 val. ryto.

Į Melbourną iš Sydnejaus išskrenda Australian Airlines TN (ši

oro linija užsakyta per visus skridimus Australijoje) gruodžio 21d. penktadienį 12 val. vidudienį Flight TN 461. Į Melbourną atskrenda 13.15 val.

Į Adelaidę iš Melbourno išskrenda Flight TN 026 sausio 3d. ketvirtadienį 10.20 val. ir Adelaidėje bus 11 val. prieš pietus.

Į Melbourną iš Adelaidės išskrenda sausio 12d. šeštadienį 9.30 val. ryto, Flight TN 027 ir į Melbourną atskrenda 11.05 val. prieš pietus.

Į Belgradą iš Melbourno išskrenda Jugoslavijos oro linijos lėktuvu Flight JU 581 Y sausio 13d. sekmadienį, 17.00 val. ir į Belgradą atskrenda sekančią - sausio 14d. pirmadienį 5.35 val. ryto. Ten pakeičia lėktuvą tos pačios Jugoslavijos oro linijos ir išskrenda Flight JU 138 į Maskvą 9.30 val. ryto. Maskvą pasiekia tą pačią dieną 14.40 val. Iš Maskvos vyksta į Tėvynę Lietuvą.

Kun.Pr. Daukny

HOBARTAS

Hobarto Apylinkės Valdyba ir Jaunos Lietuvos Motinos ruošia Kalėdų eglutę vaikams. Vaikus, jaunius ir senius prašome apsilankyti ir praleisti linksmą popietę. Šeštadienį, gruodžio mėn. 16 d. 2 v.p.p., ukrainiečių salėje, Main Rd. ir Dervent Park Rd. sankryžoj, Moonah. Moterys prašome atnešti lėkštę užkandžių-vyrų gėrimus. Išlaidoms padengti (Salės nuomą ir dovanėles vaikams)

bus pravesta rinkliava. Aukokite su nuosirdumu. S. Augustavičius

Aukos Lietuvos Tautiniam Olimpiniam Komitetui

Sydnejuje: V. Zeimys - \$50. Adelaidėje: V. Patašius \$40, A. ir S. Chorny - \$20, C. Piečiukai - \$10. H. ir O. Bone - \$20 a.a. S. Lelienei mirus, vietoj gėlių.

LTOK-to vardu nuosirdi padėka aukotojams.

J. Jonavičius Atstovas Australijoje

PADEKA

Mūsų mylimam vyrui, tėvui, dėdei, A. J. A. Vytautui Vosyliui mirus, nuosirdžiai dėkojame kunigui J. Petraičiui už velionio lankymą ligoninėje, rožino pravedimą, šv. Mišias ir visas gražiai atliktas laidotuvių apeigas.

Dėkojame Ramovės Valdybai ir Parapijos Tarybai už šermenų patarnavimus ir globą mūsų skausmo valandoje.

Nuosirdus aciu visiems, kurie prisiminė mūsų šemos pilaus liūdesio dienomis, išreikšdami užuojautą laiškais, per spaudą, asmeniškai. Aciu už gėles, šv. Mišių aukas ir aukas Lietuvos Fondui. Dėkingi atsiveikintiems organizacijų ir draugų vardu.

Jūsų visų maldos ir nuosirdumas stiprina mus sunkioje atskyrimo valandoje.

Jovyta Vosyliene ir šeima, Zivile Vosyliute Salomeja ir Algirdas Vosyiliai

Adelaidės choristai Dainų šventėje Vilniuje

Dainų šventė įvykusi Vilniuje šių metų liepos mėnesį, jau gilioje praetyje. Dalis Adelaidės Lithuania choristų turėjo laimės dalyvauti toje nuostabioje šventėje. Laukėme, kad kas nors laikraščiuose parašytų tos šventės išpūdžius ir kaip Australijos choristai buvo sutikti Lietuvoje. Nesulaukę, mes patys choristai nusprendėm „viešai“ pasidžiaugti ir gal kitiems sukelti norą važiuoti į sekanciją Dainų šventę Vilniuje.

Pradžioje tai šventei pradėjo ruošti 19 Adelaidės choristų. Ruošėsi važiuoti ir dirigentas Vytautas Straukas, kuris dėl asmeninių priežasčių turėjo atsisakyti tos kelionės. Pačius choristus sutiko paruošti dirigentė Nemyra Stapleton. Atėjus laikui važiuoti, liko tik 6 laimingieji su vyzomis. Kiti negavo. Net dirigentė Nemyra ir jos šeima turėjo likti namuose su kelionei paruoštais lagaminais ir skaudančia širdimi. Tačiau ji prašė mus šešis būtinai atstovauti Australiją ir prisijungti prie Lietuvos choristų. Taip mes ir padarėme.

Dainų šventė prasidėjo choristų eiseną nuo Vilniaus Katedros į Vingio Parką. Tas sudaro apie 3 km. Ypatingą išpūdį sudarė keleto tūkstančių dainininkų minia, apsišarvavusių lietsargiais ir ypatingais galvų uždegniančiais baltos plastikos lietpalčiais, atrodo kaip vienuolių pulkai. O lietus be jokio sustojimo ir pasigailėjimo. Bet tas nesugadino choristų nuotaikos, kurie visą kelią didvyriškai žygiavo ir su mažomis pertraukomis, dainavo įvairias lietuviškas dainas.

Mes adelaideiškiai, kaip vien iš tolimiausio krašto, buvome labai pagerbti. Priešais mus ėjo išsiriškiavę chorvedžiai, o po jų ėjo vyras, nešantis plakatą su užrašu: Choras Lithuania - Australija. Po to ėjom mes 6 Adelaidės choristai, pasipuošę dovanotomis gėlių puokštėmis. Toliau ėjo mus globojęs Kauno choras „Mada“. Gatvių šonuose su lietsargiais stovėjo pulkai lietuvių, o gal ir svetimtaučių. Daugumas, pamatęs užrašą iš Australijos, plojo ir šaukė: bravo Australija! Jautėmės kaip filmų žvaigždės. Nebuvo kada žūrėti, kur vandens duobė. Žengėm galvas iškelę, nors batai pilni vandens ir purvo. O baltos uniforminės suknelės, kurias dėvėjome, iki kelių juodos nuo vandens ir purvo. Prieš eidamos į sceną kai kurios bandėm, pakišę padalkas po kranu, nuplauti purvą ir nugręžti vandenį.

Kad ir šlapios, kai kurios su kruviniais užkulniais, pajėgėm užlpti gan aukštais laiptais, kartu su visais dainuoti tas dainas, kurias Nemyra mus paruošė, o kurių nemokėjom, patylėjom, nes tų dainų buvo daugybė, o ir dirigentų buvo apie 26. Svarbu atstovavom Adelaidės chorą, ko mūsų dirigentė Nemyra labai norėjo. Nemyros vardas buvo paminėtas per televiziją, kaip Lithuania choro dirigentės.

Pertraukos metu turėjom progos patekti į televiziją, nes vienas iš televizijos atstovų priėjo prie mūsų ir davė įvairius klausimus, kas liečia Australijos Dainų šventės, Australijos lietuvių veiklą. Už tai gavome 60 rublių, kuriuos pervedėm Sąjūdžiui.

Labai draugiškai mus globojė Kauno choro „Mada“ dirigentė ir administratorė su kitais jų

choristais. Pasibaigus Dainų šventei, prašė mus pasilikti scenos viduryje, kur jos nuoširdžiai mus pasveikino ir padėjo už atvykimą. Kiekvienam davė po dovanėlę. Tokią pat dovanėlę prašė parvežti

mūsų chorvedei Nemyrai. Be to, jos pakvietė mus į restoraną vakarienei, už kurią pačios sumokėjo. Žodžiu, buvome geroje globoje šventės metu, o po to visi išsiskirstėm į įvairius Lietuvos kampelius.

Visi nesigailim dalyvavę toje šventėje ir patartume, kad sekancijoje Vilniaus Dainų šventėje dalyvautų ne 6 Lithuania choristai, bet choristai iš visos Australijos.

Sventės dalyviai

Adelaidės choristai Dainų šventėje Vilniuje Kauno choro „Mada“ choristų globoje. Iš kairės U.Jucienė, N.Vitkūnienė, A.Urnevičienė, B.Budrienė ir A.Jucius. Nuotraukoje trūksta B.Mikužienės.

Geelongo Metinis susirinkimas

Lietuvių sąjungos klubo narių ir rėmėjų metinis susirinkimas įvyko spalio 20 d. Lietuvių namuose.

Susirinkimą atidarė pirm. J. Gailius, atsistojimo minute pagerbė mirusius narius ir rėmėjus, o susirinkimui pirmininkauti pakvietė Algirdą Karpavičių ir sekretoriauti Irtą Valodkienę.

Metinės veiklos pranešimą padarė pirm. J. Gailius, o praeito metinio susirinkimo protokolą perskaitė sekr. V. Cerakavičius.

Valdybos kasos stovį plačiau apibūdino kasininkas L. Bungardair patiekė nariams raštiną apyskaitą. Sąryšyje su „Pyramid“ užšaldytais pinigais ir sąjungos kasos stovis buvo nuostolingas o ir metinio baliaus visas pelnas ir vajas \$10,511.78, paskirtas Lietuvai.

Revizijos komisijos aktą perskaitė G. Valaitienė, kurį savo parašais patvirtino V. Mačiulis ir Vl. Adomaitis.

Po trumpų diskusijų susirinkimui patvirtinus metinę veiklą, pagal darbotvarkę turėjo įvykti naujos valdybos rinkimai. Dėl sudariusios padėtės prieita išvada palikti seną valdybą ir Revizijos komisiją sekancijų metų kadencijai.

Susirinkimo pirm. A. Karpavičius atsilaukė visų buvusių narių ar sutinka pasilikti sekancijai, visiems sutikus ir susirinkimui patvirtinus, rinkimai praėjo sklandžiai.

Sudarius naują valdžią, klausimų ir sumanymų nebuvo daug, tik pirm. J. Gailius paaikšino, kad nuo ateinančių finansinių metų visos organizacijos privalės mokėti nustatytą vyriausybės mokestį nuo padaryto pelno.

Susirinkimo pirm. A. Karpavičius padėjo už gausų atsilankymą, o valdybai už nuveiktus darbus ir susirinkimą uždarė sugiedant Tautos himną.

Po susirinkimo vyko narių vakariene, kurią paruošė Anelė Volodkienė ir Irmgarda Gailiuvienė, o visus savo vynėliu pavaišino V. Klupšienė. Vakaras praėjo geroja nuotaikoje ir visi apsimokėjo nario mokestį.

Pasiskyrstė pareigomis

Š.m. lapkričio 7-ta savo pirmame posėdyje valdyba pasiskyrstė pareigomis sekancijai:

J. Gailius - pirmininkas,
J. Medelis - vicepirmininkas,
I. Gailiuvienė - vicepirmininkė moterų reikalams ir jos padėjėja Anelė Volodkienė,
V. Cerakavičius - sekretorius,
L. Bungarda - kasininkas.

Pastaba A. Volodkienei laukiant giminių iš Lietuvos ir nesutikus būti vicepirmininkė pakviesta kandidatė I. Gailiuvienė. Valdybos sekretoriaus adresas: V. Cerakavičius, 4 Walscott St., Nth. Geelong. Vic. 3215.

Revizijos komisiją sudaro: V. Mačiulis, G. Valaitienė ir Vl. Adomaitis.

Naujai perinkta valdyba nutarė suruošti Kalėdinį tradicinį pobuvį š.m. gruodžio 8-tą (šeštadienį) 6 val. vakaro Geelongo Lietuvių namuose. Vakarienės kaina švediškam stalui tik \$8.00 suaugusiems, o vaikams iki 10 metų nemokamai.

Kadangi dabar veikia ir savaitgalio mokykla vadovaujama Gražinos Pranauskienės, jos

pagėdavimu bus paruošta ir Kalėdų Eglutė vaikams. Atvyks ir Kalėdų Senelis o jam programą išpildys mokiniai vadovaujami G. Pranauskienės.

Tėvai galės dovanėles palikti pas šeimininkes, tik aiškiai užrašant vaiko vardą, nes Senelis jau neprimato.

Valdybai reikalinga žinoti suaugusių ir vaikų skaičius, todėl reikia iš anksto užsirašyti pas Irmgardą Gailiuvienę - tel. 21 4235.

Geelongo Lietuvių S-gos klubo valdyba

Vilniaus lietuvių liaudies dainos

Cikagoje išleistas Marijos Zymantienės-Biržiškaitės knygos „Vilniaus lietuvių liaudies dainose“ antrasis leidimas. Naująją laidą redagavo Gražina Krivickienė. 208-nių puslapių knygoje pateikiama 193 su Vilniumi susijusios lietuvių liaudies dainos, įsėta autorės - dailininkės Zymantienės-Biržiškaitės biografija bei trumpas įvadas anglų kalba lietuvių liaudies dainas.

Surinktų dainų apie Vilnių turinį sudaro karo ir istorinės, mergelės ir bernelio, vestuvinės, šeimos, darbo, metinių švenčių, humoristinės, medžioklinės, žaidimų, emigrantų ir kitokios dainos. Knyga „Vilnius lietuvių liaudies dainose“ susilaukė didelį pasisekimą, jos pirmoji laida buvo greitai išparduota. Antrosios laidos įvade spausdinamos palankių atsiliepimų apie šią knygą ištraukos. Tai kompozitoriaus Jakubėno, dr. Žmuidzino, Naujokaičio ir kitų šilti žodžiai.

LRTV

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Glenroy: 111 Wheatshaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333